

BERG 2021

ZVUKOPROSTOR

pátek 16. července 2021

20:30

Gabriel Loci – klášter sv. Gabriela

Georg Friedrich Haas   im Schatten der Harfen [česká premiéra]
Jan Rösner   For strings and 2 frame drums [světová premiéra]
Petr Hora   Frames / Autonomy of a Fragment [světová premiéra]

Peter Vrábel – dirigent

Orchestr BERG

Jana Kubánková a Anna Romanovská Fliegerová – housle, Helena Vovsová – viola, Jan Pech a Petr Chudoba – violoncello, Jan Kořínek – kontrabas, Barbora Šimůnková – horna, Ladislav Kozderka – trubka, Tomáš Bialko – trombón, Oleg Sokolov a Jan Nepodál – bicí nástroje, Hedvika Mousa Bacha – harfy

Jan Komárek – light design

Děkujeme společnosti Cimex za možnost uskutečnit koncert právě zde, v úžasném prostoru bývalého kláštera sv. Gabriela.

Prostorové kompozice využívají možností, které nám zvuk dává. Je vlastně mnohem přirozenější být zvukem obklopen než jej vnímat jen z jednoho směru, z pódia před námi. Proto jsme požádali Jana Rösnera a Petra Horu, ať si s prostorovostí ve svých skladbách pohrají.

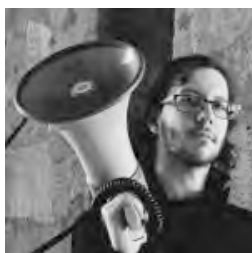
Jakkoliv nově může působit hudba rakouského skladatele **Georga Friedricha Haase** [*1953], je přesto pevně ukotvena v romantické tradici a nepostrádá lyričnost. Její autor vyrůstal ve Vorarlberském údolí ve stínu alpského masivu, což by pro řadu lidí mohla být povznášející zkušenost. On na to ale vzpomíná jinak: „Okolní krajina se mohla jevit nádherně, ale ... život tam byl v 50. a 60. letech odtržen od kulturního dění ve světě.“ Pocit outsidera dovedl Haase k hudbě, v níž najdeme ozvěny temného úzkého údolí jeho dětství. Je významným představitelem spektrálního a nadšeným propagátorem mikrintervalové kompozice. Navazuje mimo jiné na našeho Aloise Hábu, Ivana Vyšněgradského, Giacinta Scelsiho, Gérarda Griseyho nebo Harryho Partche. Nesnaží se ale vylepšovat tradiční temperovaný systém ladění. Chce poukázat na rozdíl mezi tím, co je obvyklé, a tím, co je možné. Soustřeďuje se na to, co nám brání odhalit naše sluchové návyky. Inspiruje se také, někdy skrytě jindy otevřeně, například hudbou Schumanna, Mendelssohna nebo Mozarta. Občas k hudbě přidává práci se světlem a tmou, například v celovečerní kompozici In vain ad. Od roku 2013 je profesorem skladby na Kolumbijské univerzitě v New Yorku.

Ve skladbě **im Schatten der Harfen** [česky: ve stínu harf] z roku 2018 pracuje Haas svým tradičním způsobem s mikrotonalitou. Mnohé předepsané tóny si hudebníci musí pečlivě najít a naposlouchat, měřítkem je pro ně právě harfa z názvu skladby. Harfu je totiž možné přesně mikrotonálně naladit, což je mimo jiné důvod, proč harfistka hraje na dva nástroje – jeden zachovává dnes běžně používané [v 18. století uměle vytvořené] temperované ladění, druhý je mikrotonálně laděný přesně podle instrukcí skladatele. Ostatní nástroje tuto přeladěnou harfu imitují a vytvářejí jí tak jakýsi dozvuk nebo stín, jak ostatně naznačuje název skladby.

Kompozice vznikla na společnou objednávku tří organizací – portugalské Casa da Música Porto [kde také v roce 2018 uvedl světovou premiéru rezidenční Remix Ensemble], německého festivalu Acht Brücken [zde hrál rakouský ansámbl Klangforum Wien] a österreichisches ensemble für neue musik, souboru pro novou hudbu z rakouského Salcburku. Skladba nese věnování Elin Ersson, švédské studentce sociologie, která v roce 2018 zabránila deportaci uprchlíka z Afghánistánu, kde by mu po nuceném návratu hrozila smrt.

Co je to spektrální hudba?

První spektrální skladby vznikaly od poloviny 70. let 20. století ve Francii v okruhu skladatelů spojených s institutem IRCAM. Spektralismus vychází z toho, co je nepopíratelnou fyzikální vlastností každého zvuku, tedy i hudebního tónu. Jde o spektrum alikvotů, které tvoří pomyslnou slupku každého tónu a které se významným způsobem podílejí na výsledné barvě zvuku. Spektrální kompozice jsou jakousi strukturovanou hrou s těmito alikvotními tóny. Ještě je snad možné dodat, že například fujara je nástroj, jehož podstatou je právě řada přirozených alikvotních tónů. Spektralismus nás tak vrací k přirozeným fyzikálním vlastnostem zvuku.

Jan Rösner [*1993] pochází ze západočeských Kraslic. Po dokončení studia zpěvu na Plzeňské konzervatoři nastoupil na pražskou HAMU, kde studuje skladbu pod vedením Luboše Mrkvičky. Je autorem komorní, sborové a orchestrální hudby, jeho skladby byly uvedeny doma i v zahraničí (USA, Japonsko, Rusko, Velká Británie, Německo). V letech 2014–2015 byl stipendistou Nadace Český hudební fond, za své skladby získal řadu ocenění (ICA Competition 2015, cena Ochranného svazu autorského Nejúspěšnější mladý autor vážné hudby 2016, Generace 2018 ad.). Již čtyři roky je dramaturgem souboru Ensemble Terrible, který působí při HAMU v Praze. Ve své tvorbě se rád vrací k tradiční japonské flétně šakuhači, která také figurovala v jeho první skladbě psané pro Orchestr BERG v roce 2019.

Jan Rösner: For strings and 2 frame drums / Pro smyčce a 2 rámové bubny

Už dlouho mě fascinuje několik témat. Jedním z nich je nemožnost plně pochopit prožitky a způsoby myšlení lidí v minulosti, přičemž mě nejvíc zajímá období od mladého paleolitu po raný středověk. S tímto tématem souvisí i další, kterým jsou pohanské rituály. Ty mne uchvacují i přesto, že je nejsem schopný upřímně prožít, jejich formu považuji v dnešní době za vyprázdněnou a celé hnutí New Age se mi přičí. To vše se výrazně promítá do materiálu této skladby, projevuje se například využitím rámového bubnu či záměrným odchylováním se od dokonalé intonace u smyčců. Jde o můj první pokus dosáhnout skrze vlastní hudbu onoho upřímného prožitku. Skladbu jsem psal intuitivně a snažil se vyhnout určitým klišé, ke kterým archetypální materiál často svádí.

Petr Hora [*1981] pochází z Heřmanova Městce, studoval varhany a skladbu na Konzervatoři v Teplicích, ve studiu skladby dále pokračoval na Akademii múzických umění v Praze u Hanuše Bartoně a Luboše Mrkvičky. Tři roky působil jako dramaturg souboru Ensemble Terrible. Ve své tvorbě se v poslední době zabývá fonémickými prvky. Pro Orchestr BERG vytvořil kompozici A River Call pro cyklus poledních mikrokonzertů Hudba k siréně, která zvítězila v hlasování o nejlepší skladbu první desítky skladeb.

ladba **Frames / Autonomy of a Fragment**

ře v je zdá ě odlišné zvuk

ní část vyka

Ta estetika je spíš jednoduchá, srozumitelná. Tři díly, žádné extravagance.

a u rývá m oh

adba Frames / Autonomy of a Fragment

p edsta uje tři z livě podo né razy,

VŠIMNĚTE SI, jak Petr Hora do své skladby vkomponoval abstraktní mluvu...

Peter Vrábel je slovenský dirigent, který žije a pracuje v Praze. V roce 1995 založil Orchester BERG a určil jeho hudební směřování – díky němu je dnes tento orchestr oceňován jako jedinečný interpret hudby 20. století a hudby soudobé. Spolupracuje se soudobou českou skladatelskou špičkou a vytváří inspirativní tvůrčí prostor pro vynikající umělce mladé generace. Je držitelem Ceny Gideona Kleina. Za svoji práci s Orchestrem BERG získal v roce 2010 od České hudební rady / UNESCO ocenění za zásluhy o kvalitu a šíření české hudby.

Orchester BERG je špičkové české těleso, které již řadu let přináší svěží vítr na českou hudební scénu – uvádí inovativní a zároveň divácky atraktivní projekty kombinující současnou hudbu s tancem, filmem, divadlem, projekcemi apod. Je průkopníkem uvádění současné hudby mimo tradiční sály – od roku 2005 vystoupil v celé řadě industriálních objektů i v rozestavěné stanici pražského metra. Specializuje se na uvádění současné hudby a podporu českých skladatelů především mladé generace. Za dobu své existence objednal a ve světové premiéře

vedl téměř dvě stovky nových děl. V českých premiérách také představuje tvorbu těch nejvýznamnějších zahraničních skladatelů, mimo jiné i hudební divadlo Schwarz auf Weiss Heinera Goebbelse, hudebně filmový kus Up-close Michela van der Aa, unikátní celovečerní kompozici In vain Georga Friedricha Haase nebo legendární dílo Györgye Ligetiho Poème symphonique pro 100 metronomů. Orchester BERG uvedl celou řadu vlastních originálních projektů, například ve spolupráci s tanečnicí 420PEOPLE, režisérkou Petrou Tejnorovou, choreografkou Mirkou Eliášovou nebo režisérským duem SKUTR. Spolupracuje s nejvýznamnějšími českými kulturními organizacemi, mezi nimiž jsou například Centrum současného umění DOX, Divadlo Archa, Národní divadlo, festivaly Struny podzimu, Pražské jaro, Hudební fórum Hradec Králové ad. Věnuje se také edukativním aktivitám pro všechny věkové kategorie. V roce 2020 měl oslavit 20. sezónu. Je čerstvým držitelem prestižní ceny Prix Italia 2021 za projekt Hudba k siréně.

www.berg.cz

ORCHESTR BERG ZÍSKAL PRESTIŽNÍ CENU PRIX ITALIA ZA HUDBU K SIRÉNĚ!

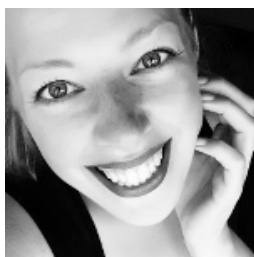
Překvapení a ohromná radost – tak by se daly jednoduše vyjádřit pocity ze zprávy, že Orchester BERG získal významnou cenu Prix Italia za dvouletý projekt Hudba k siréně. Díky spolupráci s Českým rozhlasem Vltava se nová hudba dostala k posluchačům v přímém přenosu v unikátním poledním čase. Tento výjimečný projekt reprezentoval

Českou republiku na řadě rozhlasových festivalů a z toho pravděpodobně nejvýznamnějšího si v červnu odnesl cenu za oblast hudby!

„Fantastický projekt!“ [Alan Davey, BBC]

„Skvělý projekt! Myslím, že opravdu využívá potenciál hudby spojovat lidi! Velmi inspirující. Díky!“ [Doris Bleich, SWR]

SRDEČNĚ ZVEME NA DALŠÍ AKCE LETOŠNÍ SEZÓNY

SLYŠET 2x | ... nová hudba do hloubky

pondělí 2. srpna v 19:30, Studio Hrdinů (Dukelských hrdinů 47, P7)

Fausto Romitelli – EnTrance (česká premiéra)

Pavla Radostová – zpěv

Orchestr BERG & Peter Vrábel – dirigent

Slyšet jednou je dobré, slyšet dvakrát ještě lepší! Další večer v osvědčeném formátu odhalí detaily skladby EnTrance italského skladatele Fausta Romitelliho [1963–2004]. Tohoto „rockera“ současné klasické hudby fascinovaly nejen nové technologie ale i starobylé kultury. EnTrance se vztahuje k Tibetské knize mrtvých a zároveň naprosto přirozeně spojuje elektroniku a lidský hlas.

INspiraCe | ... hudba, pohyb & minimalistické inspirace

úterý 17. srpna a středa 18. srpna, vždy ve 20:00, Divadlo Archa

Světová premiéra společného projektu Orchestru BERG a souboru současného tance 420PEOPLE v Divadle Archa! Unikátní symbióza choreografie Sylvy Šafkové a hudby Tomáše Reindla dává vyniknout interakci tanečníků a hudebníků, ve které je prostor i pro improvizaci. Inspirace principy kultovní skladby In C amerického minimalisty Terryho

Rileyho je přetavena do nové autorské kompozice, minimalismus a repetitivnost se zrcadlí také v nápadité a čisté scénografii Anny Chrtkové.

Choreografie: Sylva Šafková, Hudba: Tomáš Reindl / Omnion

Scénografie & kostýmy: Anna Chrtková, Světelný design: Martin Špetlík

Účinkují: 420PEOPLE, Orchestr BERG & Tomáš Reindl / Omnion

A NĚCO NAVÍC!

Chcete s námi dvacátou sezónou oslavit intenzivněji?

Nebo nám prostě jen dát dárek?

Staňte se členy KLUBERGu!

Získáte báječný pocit, že přispíváte ke vzniku nových skladeb! Díky Vám se Orchestr BERG stane také o něco méně závislý na veřejných zdrojích. A navíc Vás pozveme například na letní klubové akce, kde se potkáte se skladateli i hudebníky!

Roční členství vyjde na 1 476 Kč, pro dva je to 2 808 Kč. Nebo nám můžete každý měsíc posílat 123 Kč / 234 Kč.

ZAJÍMAVOST

Víte, že i kdybychom vyprodali sál jen vstupenkami za plnou cenu tří stokorun, činí příspěvek z grantů a dotací na každou z nich obvykle 600 – 700 Kč?

přípitek členům KLUBERGu po představení M IS FOR...

Eva Kesslová [Orchestr BERG], choreograf Jiří Kylián a patronka KLUBERGu Soňa Červená

FANDÍTE NÁM? STAŇTE SE ČLENY KLUBERGu!

**Chcete podpořit jedinečné projekty z oblasti nového umění?
Zajímá Vás, co se v BERGu chystá, a chcete u toho být jako první?
PŘIDEJTE SE!**

Patronkou KLUBERGu je paní Soňa Červená, herečka a zpěvačka.
Měsíční členský příspěvek: 123 Kč [jednotlivec] / 234 Kč [ve dvou]

ČLENOVÉ KLUBERGU VZKAZUJÍ

„Jste úžasní, jak se neustále zdokonalujete a vymýšlíte nové a nové nápady!!! Gratuluji, obdivuji a držím palce:-)!!!!“ Martina B.

„Držím palce do další činnosti, obdivuji koncepci a koncerty se mi moc líbí.“ Jana M.

DĚKUJEME VŠEM ZA PODPORU!

Více informací: www.kluberg.cz.

Obrátit se můžete také na Evu Kesslovou – T: 604 205 937, E: kluberg@berg.cz

DĚKUJEME TĚM, KTERÍ NÁM POMÁHAJÍ!

DÁRCI: Věra Babišová, Martina Bahbouhová, Radvan Bahbouh, Jarmila a Pavel Baudišovi, Soňa Červená, Jan a Zora Činčerovi, Petr Doležal, PGK, Světlana Jägerová, Ondřej Jäger, Jakub Koutník, Tibor Lopušán, Kristián Suda, Tomáš Svatoň, Eva a Ivan Špírkovi, Helena a Martin Vágnerovi

KLUBERG (klub dárců Orchestru BERG)

Martina & Radvan Bahbouhovi, Petr Beneš, Soňa Červená, Nevelina Dodovová, Václav Eis, Běla Hátlová, Lucie Chrápavá, Karel Jadrný & Krystyna Krauze, Světlana & Ondřej Jägerovi, Adéla Kovářová, Rudolf Kryl, Jiří Kubíček [ve dvou], Rudolf Leška [ve dvou], Jana Lukešová, Jana Macharáčková, Jiří Malíř, Jana Maříková, Jáchym Novotný, Vlasta Plocková, Iva Riley, Petr Somol, Ivan Studený, Kristián Suda, Kateřina Svatoňová, Ing. Tomáš Svatoň, Ondřej Svoboda, Šárka Svobodová, Eva & Ivan Špírkovi, Danilo Tuzar, Yvona Vágnerová, Vladislava & Martin Valcháři, Zuzana Zuberová a jeden anonymní člen

ANDĚLÉ (dobrovolníci)

Věra Babišová, Radvan Bahbouh, Eva a Tonda Blomannovi, Jan Brázda, AK Anna Císařová & Peter Babiš, Martina Čápková, manželé Činčerovi, Dominik Dvořák, Josef Dvořák, Pavel Dvořák, Rut Fialová, Jiří Hajdyla, Ondřej Holas, Pavel Hons, Veronika Jaklová, Aleš Janíček, Tomáš Jindříšek, Martina Kaňková, Jitka Kloučková, Adam Kneblík, Šimon Kočí, Ivana Kolářová, Johana Kratochvílová, Drahoslava Krnáčková, Petr Kubík, Maja Madárová, Daniel Mikolášek, Alena Miltová, Pavel Moc, Ester Nemjóová, Martin Pavala, Michal Pečeňa, Martin Pilpach, Kateřina Plevová, Eva Ridenourová, Michael Romanovský, Majka Semotánová, Michaela a Howard Sidenberg, Petr Somol, Jonáš Starý, Barbora Šlosárková, Lukáš Trnka, Pavel Trnka, Jan Trojan, Pavel Trojan Jr., Michaela Volfová, David Zábanský a Jan Zázvůrek...

PODPOŘILI

Ministerstvo kultury ČR, Hlavní město Praha, Partnerství OSA, Praha 1, ČEPS a.s.

Hlavní město Praha přispělo na aktivity Orchestru BERG v roce 2021 částkou 360 000 Kč.

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

Český rozhlas, HISvoice, Harmonie

Děkujeme kreativní agentuře Brainz.cz za vizuální styl.

texty: Eva Kesslová

korektura: PhDr. Alena Miltová

fotografie: Nafez Rerhuf [Haas], Pavel Nesit [Rösner], Alžběta Kopecká [Hora], Karel Šuster [Vrábel], Pavel Hejný [BERG]